

Klimaatramp voorkomen vereist acuut ingrijpen

Klimaatrisico's • De klap van de opwarming is deels onstuitbaar. Vanwege de gevaren moeten landen hun landschap én financiën snel aanpassen, zegt de VN.

Frank Straver
redactie duurzaamheid&natuur

Landen doen te weinig om hun inwoners en economieën te beschermen tegen een naderende klimaatramp. Daar moet snel verandering in komen, stelt het milieubureau van de Verenigde Naties (VN) in een studie. Grote aanpassingen zijn in alle scenario's nodig, zelfs als landen de doelen van Parijs halen door de opwarming van de aarde te beperken tot onder de 2 graden Celsius. Ook dan krijgen landen, eilanden en ontwikkelingslanden voorop, volgens de VN een klap van de opwarming. Droogte, orkanen, zeespiegelstijging en overstromingen horen bij de risico's.

"Om zich tegen die risico's te wettigen, moeten landen snel meer doen", zegt de internationale gezaghebbende klimaatwetenschapper Pieter Pauw, een van de hoofd auteurs van het rapport. Zeker omdat de opwarming volgens de laatste inzichten afsteven op 3 graden Celsius is de urgentie voor landen om zich schrap te zetten groot. Kustregio's moeten het water buiten de deur houden, steden moeten hittestress het hoofd bieden door boomaanplant, gezonde bodem moet water bufferen. Mondiaal is er een miljardenagenda nodig voor deze zogenaemde klimaatadaptatie, al-

ter bij wat nodig is", meent Pauw. Naast het steungeld voor klimaatadaptatie dient het volledige financiële stelsel te vergroenen, waar schuwt de VN. Centrale banken, financiers en pensioenfondsen moeten geldstromen verleggen, van vervuulende naar schone activiteiten.

"Ook verduurzaming van geldstromen is klimaatadaptatie", legt Pauw uit. Want klimaatverandering kan volgens de VN ook de economie schaden, bijvoorbeeld wanneer een natuurramp leidt tot grootschalige faillissementen, werkloosheid en onaflosbare schulden aan banken.

Steungeld voor klimaatadaptatie komt nu langzaam los, maar blijft ver achter bij wat nodig is

klimaatwetenschapper Pieter Pauw

ter bij wat nodig is", meent Pauw. Naast het steungeld voor klimaatadaptatie dient het volledige financiële stelsel te vergroenen, waar schuwt de VN. Centrale banken, financiers en pensioenfondsen moeten geldstromen verleggen, van vervuulende naar schone activiteiten.

"Ook verduurzaming van geldstromen is klimaatadaptatie", legt Pauw uit. Want klimaatverandering kan volgens de VN ook de economie schaden, bijvoorbeeld wanneer een natuurramp leidt tot grootschalige faillissementen, werkloosheid en onaflosbare schulden aan banken.

Pauw: "Financiële klimaatrisico's zijn wereldwijd enorm." Investeren in beschermende maatregelen vergt miljarden, maar voorkomt volgens het VN-milieubureau dat de rekening later nog veel hoger uitvalt vanwege uit de hand lopende klimaatrisico's. De coronapandemie vergroot volgens de VN de druk om direct op te treden.

Lichtpuntje

Landen beginnen die noodzaak in te zien, signaleert de VN als lichtpuntje in de studie. Plannen zijn in de maak, klimaatadaptatie verschijnt op de agenda van de wereldgemeenschap. Actie en implementatie blijft nog wel achter. Daarbij speelt volgens Pauw mee dat de duurste aanpassingen hun nut pas in de toekomst bewijzen. "Toch is afwachten onverstandig", zegt hij. Berekeningen laten zien dat elk miljard dat een land nu in klimaatadaptatie steekt 3,5 miljard aan toekomstige klimaatkosten voorkomt.

Natuurlijke oplossingen hebben de voorkeur boven gewapend beton. "In plaats van dijken bouwen, kunnen landen kustregio's beschermen met de aanleg van duinen, mosselriffen en mangroves", zegt Pauw. Ook aanplant van verkoelende bossen en de aanleg van meren als waterbuffers dammen klimaatrisico's in. "Natuur-oplossingen zijn behalve effectief vaak goedkoper, mooier en ook goed voor de biodiversiteit", aldus Pauw. Hij hoopt dat het gisteren verschenen rapport landen en bedrijven aanspoort tot actie. Eind deze maand is Nederland gastheer van een digitale topconferentie over klimaatadaptatie.

De aarde is er al veel slechter aan toe dan de mensheid zich realiseert

Vernietiging • Door het uitputten van de aarde graven we ons eigen graf. Pak het kapitalisme aan, zeggen wetenschappers.

Esther Bijlo
redactie duurzaamheid&natuur

Politici, beleidsmakers en ook wetenschappers zijn nog onvoldoende doordrongen van de opspeling van verschillende crises. De planeet is er al veel erger aan toe dan zij zich realiseren. Deze alarmkreet komt van een groep wetenschappers, vooral ecologen en biologen van onder meer Stanford University in de VS. De bedreigingen zijn zo groot, dat ze zelfs voor deskundigen moeilijk te bevatten zijn, stelt de groep, waaronder de prominente ecooloog Paul Ehrlich, deze week in een rapport. De onderzoekers voorzien massale migratie door klimaatverandering, meer pandemieën en conflicten over grondstoffen.

Wells waar klinken regelmatig verontruste geluiden, zoals uit VN-

rapporten, dat een miljoen soorten op uitsterven staan en dat de aarde afsteven op meer dan twee graden opwarming. Aan onderzoek daarover ontbreekt het niet, maar de wetenschappers zien veel te weinig actie om er wat aan te doen. De verschillende crises - biodiversiteit, klimaat en gezondheid - versterken elkaar en zetten het welzijn van de mens op het spel. Dat dringt onvoldoende door, stelt het rapport.

De traagheid van handelen valt deels te verklaren uit het onvermogen van de mens om op de lange termijn te denken, om echt te laten

De bedreigingen zijn zo groot dat zelfs deskundigen ze moeilijk kunnen bevatten

ecoloog Paul Ehrlich

doordringen dat uitstoot en vervuiling nu tot grote, niet meer te repareren schade later leidt. Bovendien neigt de mens naar optimisme: het zal wel loslopen. De wetenschappers willen vooral de wereld wakker schudden en niet slechts een fatalistische boodschap uitzenden. Er is genoeg werkend beleid bekend op het gebied van klimaat, natuur en voedsel, stellen ze. Alleen gebeurt het nog nauwelijks, afgemeten aan de hoeveelheid problemen die op de mensheid afkomen.

Om vernietiging van ecosystemen en leefomgeving te gaan is in ieder geval noodzakelijk dat het kapitalisme op de schop gaat. Gooi voortdurende economische groei overboord, zet een hoge prijs op vervuiling, beperk de macht van grote bedrijven en breng het gebruik van fossiele brandstoffen zo snel mogelijk naar nul, is het advies.

Een andere economie moet gepaard gaan met meer onderwijs, meer gelijkheid en een betere positie van vrouwen. De levensstandaard in het rijke Westen zal wellicht omlaag gaan, maar het welzijn zal zo wel eerlijker over de wereld verdeeld worden.